

Πρεσβυτέρου Βασιλείου Κοκολάκη,
έφημερίου Ι. Ναοῦ Ὑψώσεως Τιμίου Σταυροῦ Χολαργοῦ

Οἱ Πειρασμοί (ἐπί τῇ βάσει τῆς διδασκαλίας τῶν ἁγίων πατέρων τῆς Ἐκκλησίας)

Μέσα στή ζωή μας ἀντιμετωπίζουμε ἕνα πλήθος πειρασμῶν μικροτέρων ἢ μεγαλυτέρων ἐξωτερικῶν ἢ ἐσωτερικῶν · ἀπό τό φαγητό πού μᾶς κάηκε, τό ροῦχο πού ξηλώθηκε, τά κλειδιά πού ξέχασα τά λεφτά πού μοῦ ἐκλεψαν, τό ἀμάξι πού μοῦ χάλασε στή μέση τοῦ δρόμου, ἡ ἀρρώστια πού δέν μέ ἄφησε νά κάνω τό μέρες πρὶν προγραμματισμένο, τό ἄσημο τηλεοπτικό θέαμα πού μέ ἀκίνητοποίησε γιὰ νά τό δῶ, μέχρι τὴν κατάκριση, τὴν ἀπόκρυψη τῶν ἁμαρτιῶν, γιὰ νά μὴ χαθεῖ ἡ ὡραία εἰκόνα πού ἔχουν οἱ ἄλλοι γιὰ μένα, τὴν εὐκαιρία γιὰ δόξα τοῦ ἑαυτοῦ μου, πού τὴν ἄφησα καὶ ἔφυγε καὶ στενοχωρήθηκα γι'αὐτό...

Αὐτό πού σέ ὄλους τοὺς ἁγίους μάρτυρες παρατηροῦμε εἶναι πὼς ἡ ἐλπίδα τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν τοὺς ἔδινε τό κουράγιο καὶ τὴν δύναμη νά ἀντιμετωπίζουν κάθε εἶδος μαρτυρίου καὶ κάθε θλίψη. *Δηλαδή τοὺς ἐξωτερικοὺς πειρασμοὺς.*

Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος ἀναφέρει κάποιους λογισμοὺς πού εἶναι ἀνάγκη νά ἔχουμε ὥστε νά ὑπομένουμε καρτερικά τίς θλίψεις. Φέρνει δηλαδή κάποια παραδείγματα ἀπὸ τὴν καθημερινή ζωή π.χ. τοῦ γεωργοῦ τοῦ καπετάνιου καὶ τοῦ στρατιώτη.

Ὁ γεωργὸς κουράζεται νά ζεψεῖ τά βόδια, νά σύρει τό ἄροτρο, νά ἀνοίξει τό αὐλάκι, νά ρίξει τοὺς σπόρους, νά ὑποφέρει τὴν κακοκαιρία, νά κατασκευάσει γύρω - γύρω τάφρο καὶ νά ἀντιμετωπίσει τό ὑπερβολικὸ νερό. Ὅλα αὐτὰ τοῦ γίνονται ἐλαφρὰ καὶ εὐκόλα ἐπειδὴ προσδοκᾷ τά ἀγαθὰ τῶν κόπων του· νά δεῖ μεστωμένα τά στάχια καὶ ἀκονισμένο τό δρεπάνι, τό ἄλωνι γεμάτο δεμάτια καὶ τὸν καρπὸ ὄριμο νά μεταφέρεται σπίτι του.

Ἔτσι καὶ ὁ καπετάνιος περιφρονεῖ τά ἄγρια κύματα καὶ τὴν κακοκαιρία καὶ τοὺς ἄστατους ἀνέμους καὶ ξέρει νά ὑποφέρει τίς τρικυμίες στὰ πελάγη, ἐπειδὴ ὅλοι αὐτοὶ οἱ κίνδυνοι ἐξαφανίζονται, ὅταν σκέφτεται τά φορτία πού πρόκειται νά μεταφέρει καὶ ἀναλογίζεται τὸν ἄπειρο πλοῦτο πού προέρχεται ἀπὸ αὐτά.

Τό ἴδιο καὶ ὁ στρατιώτης ὑποφέρει τά τραύματα, ὑπομένει τὴν πείνα, τό ψύχος, τά μακρινὰ ταξίδια καὶ τοὺς κινδύνους ὅταν σκέφτεται τά μελλοντικὰ στεφάνια καὶ τίς νίκες πού πρόκειται νά ἔρθουν.

Ἄν ὁ καδένας ἀπὸ αὐτοὺς πού ἀναφέρθηκαν θεωρεῖ τό κουραστικὸ ἐλαφρὺ, ἐξαιτίας τῆς ἐλπίδας γιὰ τά μελλοντικὰ ὑλικά ἀγαθὰ κι'ὅταν μάλιστα πολλές φορές ἡ ἐλπίδα αὐτὴ εἶναι τόσο ἀβέβαιη, ἐπειδὴ δέν προλαβαίνει νά χαρεῖ τά ἀγαθὰ τῶν κόπων του, ὅταν λόγῳ δυσμενῶν συνθηκῶν χάνονται μαζί μέ τὴν παρούσα ζωή, πολὺ περισσότερο οἱ Χριστιανοὶ πρέπει νά ὑπομένουν μέ γενναιότητα τίς θλίψεις καὶ τά μαρτύρια, ἐπειδὴ ἔχουν βέβαιη καὶ σίγουρη τὴν ἐλπίδα τῆς αἰωνίας ζωῆς.

Οί ψυχές πού ἐπιδόθηκαν σέ κινδύνους, κόπους, ταλαιπωρίες, θλίψεις, ἔξαιτίας τοῦ Θεοῦ εἶναι πολύ πιό σταθερές, καρτερικές καί μέ ισχυρούς λογισμούς .

Ἡ αἴτηση τῆς Θείας Λειτουργίας γιά ἀπαλλαγὴ ἀπὸ θλίψεις - "ὑπὲρ τοῦ ρυσθῆναι ἡμᾶς ἀπὸ πάσης θλίψεως ὀργῆς κινδύνου καί ἀνάγκης" - φαίνεται πὼς ἀφορᾷ μᾶλλον τοὺς ἀδυνάτους καί ὄχι τοὺς δυνατούς. Ὁ ὑγιῆς πνευματικά, ἔλεγε ἕνας ἅγιος γέροντας, γλεντᾶ τὴν ἀρρώστια του. Ὁ ἄρρωστος ὑποφέρει!!

Οἱ ἅγιοι ἀγάπησαν τίς θλίψεις · ἤξεραν ὅμως ταυτόχρονα ὅτι αὐτό πού χαρίζει στοὺς δυνατούς τὴν ἐλευθερία τοῦ πνεύματος εἶναι δυνατόν νά ὀδηγήσει τοὺς ἀδυνάτους στὴν ἀπόγνωση.

Ὁ ἱερός Χρυσόστομος ὅλα τὰ δεινὰ τὰ ὀνόμασε λέξεις μονάχα, πού σημαίνουν συμφορές ἐνῶ στὴν πραγματικότητα δέν συμβαίνει τίποτε· Ὁ ἴδιος ὡστόσο μᾶς προτείνει νά παρακαλέσουμε τὸν Θεό γιά νά ἀπαλλαγοῦμε ἀπὸ τίς θλίψεις · ἐδῶ βλέπει κανεὶς τὸ φιλάνθρωπο ἐκκλησιαστικό πνεῦμα πού ἀγκαλιάζει καί τοὺς ἀδυνάτους. Διότι προκειμένου νά μᾶς ρίξει ἡ θλίψη σέ ἀθεράπευτη πνευματικὴ ἀρρώστια , καλύτερα νά στερηθοῦμε τὰ στεφάνια πού δίνονται στοὺς ἀγωνιστές.

Διδάσκει ὁ γέροντας Παῖσιος : "Ὁ Θεός ἐπιτρέπει τοὺς πειρασμούς ἀνάλογα μέ τὴν πνευματικὴ μας κατάσταση. Ἄλλοτε ἐπιτρέπει νά κάνουμε ἕνα σφάλμα , λ. χ. μιά μικρὴ ἀπροσεξία , γιά νά εἶμαστε ἄλλη φορά προσεκτικοί καί νά ἀποφύγουμε ἢ μᾶλλον νά προλάβουμε ἕνα μεγαλύτερο κακό πού θά μᾶς ἔκανε τὸ ταγκαλάκι . Ἄλλοτε ἀφήνει τὸν διάβολο νά μᾶς πειράζει, γιά νά μᾶς δοκιμάσει. Δίνουμε δηλαδή ἐξετάσεις καί ἀντὶ κακοῦ ὁ διάβολος, μᾶς κάνει καλό . Ἐνας δυνατός, ὅπως ὁ Γερο-Φιλάρετος, δέν ἀποφεύγει τοὺς πειρασμούς, ἀλλά λέει στὸν Χριστό "στεῖλε μου Χριστέ μου πειρασμούς καί δῶσε μου κουράγιο νά παλέψω". Σέ ποιούς πειρασμούς ἀναφέρεται ; Στούς ἐξωτερικούς , τοὺς ἀκούσιους. Ἐνας ἀδύναμος ὅμως θά πει : "μὴν ἐπιτρέπεις Χριστέ μου νά πειρασθῶ". "Μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν , ἀλλά ρῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ ", **μέ τὴν ἔννοια τοῦ ἐσωτερικοῦ ἐκουσίου πειρασμοῦ**. τί σημαίνει πειρασμός ; τί σημαίνει πονηρός;

Σύμφωνα μέ τὸν ἅγ. Μάξιμο τὸν Ὁμολογητὴ ὁ πειρασμός εἶναι ὁ νόμος τῆς ἁμαρτίας τὸν ὁποῖο δέν εἶχε ὁ Ἀδάμ· αὐτός ὁ νόμος γεννήθηκε ἀργότερα· πονηρός εἶναι αὐτός πού εἰσήγαγε στὴ φύση τῶν ἀνθρώπων τὸ νόμο τῆς ἁμαρτίας, δηλ. ὁ διάβολος. Πειρασμός εἶναι ἡ ἐκούσια διάθεση τῆς ψυχῆς πρὸς τὰ πάθη τῆς σάρκα. Ἀπὸ ἀγάπη ὁ Θεός ἐπιτρέπει στό σατανᾶ νά θλίψει τὸν ἁμαρτάνοντα γιά νά αἰσθανθεῖ τὴν ἁμαρτία του καί νά ἔρθει σέ μετάνοια. Ὁ βαθμὸς θλίψεων καί τὸ εἶδος τῶν πειρασμῶν προσδιορίζεται ἀπὸ τὸν Θεό κατ' ἀναλογίαν τοῦ συμφέροντος τοῦ παιδαγωγουμένου. Ὁ τρόπος τῶν πειρασμῶν εἶναι διπλός · ὁ ἕνας ἡδονικός , ὁ ἄλλος ὀδυνηρός· ὁ πρῶτος προαιρετικός, ὁ ἄλλος χωρὶς τὴν θέλησή μας . Ὁ ἕνας γεννᾶ τὴν ἁμαρτία καί στὸν ὁποῖο παρακαλοῦμε νά μὴν εἰσέλθουμε "μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν". Ὁ ἄλλος ὁ ἀκούσιος εἶναι τιμωρητικός τῆς ἁμαρτίας πού βασανίζει μέ ἀκούσιες ὀδύνες τὴν φιλαμαρτωλὴ διάθεση, τὸν ὁποῖο ἂν κανεὶς ὑπομείνει μέ καρτερία θά ἀκούσει τὸν Ἅγιο Ἰάκωβο νά βοᾷ : "πᾶσαν χαρὰν ἠγήσασθε , ἀδελφοί μου ὅταν περιπέσητε πειρασμοῖς ποικίλοις ". Ἀπὸ τὸ δοκίμιο στὴν ὑπομονή· ἀπὸ 'κεῖ στὴν δοκιμὴ καί ἀπὸ κεῖ στὴν τελειότητα. (Ἰακ. ἀ , 2-3) . Μέ αὐτὴν τὴν ἔννοια λέμε στὸν Θεό στεῖλε μου πειρασμούς. Μέ τὴν ἔννοια τοῦ ἐξωτερικοῦ πειρασμοῦ.

Ἐμεῖς ὅμως, συνεχίζει ὁ γέροντας Παῖσιος , πολλές φορές ὅταν ἔχουμε ἕναν πειρασμό , λέμε: "Ἔ, μά εἶμαι ἄνθρωπος κι' ἐγώ · δέν ἀντέχω ἄλλο! "ἐνῶ θά ἔπρεπε νά ποῦμε : "Δέν εἶμαι ἄνθρωπος · εἶμαι παλιάνθρωπος. Θεέ μου βοήθησέ με νά γίνω ἄνθρωπος." Ὁ Ἅγιος Μάξιμος πάλι μᾶς λέει ὅτι ὁ διάβολος ἐκμεταλλεύεται μέ κακουργία καί τά δύο εἶδη πειρασμῶν τόν ἐκούσιο καί τόν ἀκούσιο· τόν ἕνα μέ τό νά σπείρει λογισμούς καί νά ἐρεθίζει τήν ψυχή μέ σαρκικές ἡδονές , ὥστε νά τήν ἀποσπάσει ἀπό τήν ἐπιθυμία τῆς πρὸς τήν Θεία Ἀγάπη καί τόν ἄλλο, διά τοῦ ὁποίου μέ διάφορα σοφίσματα ἐπιχειρεῖ νά φθείρει μέ ὀδύνες τή φύση, ὥστε ἀφοῦ ἐξασθενήσει τήν ψυχή μέ τόν πόνο καί τήν καταβάλει, νά τήν ἐκχιάσει γιά νά ἐξεγερθεῖ κατά τοῦ Θεοῦ μέ βλασφήμους λογισμούς . Ἐμεῖς λοιπόν πού γνωρίζουμε τά διανοήματα τοῦ πονηροῦ ἄς ἀπορρίπτουμε τόν ἐκούσιο καί ἄς ὑπομένουμε τόν ἀκούσιο πειρασμό.

- Ἡ πτώση σέ μιὰ ἁμαρτία μπορεῖ νά γίνει κατά παραχώρηση Θεοῦ ; (Ἡ ἐρώτηση ἀναφέρεται στόν ἐκούσιο πειρασμό).

Ἀπαντᾷ ὁ γέροντας Παῖσιος :

- Ὅχι, εἶναι βαρὺ νά ποῦμε ὅτι παραχωρεῖ ὁ Θεός νά ἁμαρτήσουμε. Ὁ Θεός ποτέ δέν παραχωρεῖ νά ἁμαρτήσουμε. Ἐμεῖς κάνουμε παραχωρήσεις καί ἔρχεται ὁ διάβολος καί μᾶς πειράζει. Ὅταν λ.χ. ὑπερηφανεύομαι , διώχνω τήν Θεία Χάρη, φεύγει ὁ φύλακας ἄγγελός μου, ἔρχεται ὁ διάβολος, καί σπάζω τά μούτρα μου. Αὐτή εἶναι δική μου παραχώρηση καί ὄχι τοῦ Θεοῦ.

- Εἶναι σωστό νά λέμε "ὁ πειρασμός μέ ἔριξε ;"

- Πολλές φορές ἀκούω καί ἐγώ μερικούς ἀνθρώπους νά λένε ὅτι φταίει ὁ πειρασμός , ὅταν ταλαιπωροῦνται , ἐνῶ φταῖνε οἱ ἴδιοι πού δέν ἀντιμετωπίζουν σωστά τά πράγματα. Ἐπειτα ὁ πειρασμός , πειρασμός εἶναι. Μπορεῖ νά μᾶς ἐμποδίσει ἀπό τό κακό ; Τήν δουλειά του κάνει. Νά μήν τά φορτώνουμε κι, ὅλα στόν πειρασμό. ...Ὁ διάβολος μερικές φορές κοιμᾶται κι' ἐμεῖς τόν προκαλοῦμε.

Ὅσοι ἐζήσαν ἁμαρτωλὴ ζωὴ καί ὕστερα μετανόησαν καί ἄρχισαν νά ζοῦν πνευματικά, πρέπει νά δέχονται στή συνέχεια μέ χαρὰ τίς ταπεινώσεις καί τίς θλίψεις πού τοὺς συμβαίνουν, γιατί ἔτσι ἐξοφλοῦν. Βλέπουμε τήν Ὁσία Μαρία τήν Αἰγυπτία, πού ἐζήσε ἁμαρτωλὴ ζωὴ , ὅταν μετάνιωσε καί ἄλλαξε ζωὴ , οἱ κοσμικές ἐπιθυμίες τήν βασάνιζαν. Ἐκανε ὅμως μεγάλη πάλη , γιά νά τίς διώχνει. Τῆς ἔλεγε ὁ διάβολος : "Τί θά χάσεις ἂν δεῖς λιγάκι τήν Ἀλεξάνδρεια; Δέν σοῦ λέω νά διασκεδάσεις , μόνο νά τήν δεῖς λίγο ἀπό μακριά" καί ἐκείνη οὔτε γύριζε νά κοιτάξει. Τί μετάνοια εἶχε ! ...

- Σ' αὐτές τίς περιπτώσεις γέροντα δέν ὑπάρχει καθόλου θεία παρηγοριά;

- Πῶς πολλή πολλή! Ἡ Ὁσία Μαρία εἶχε φθάσει σέ τέτοια μέτρα πνευματικά , πού βρισκόταν ἕναν πῆχυ πάνω ἀπό τήν γῆ , ὅταν προσευχόταν. Οἱ πολλοί ἁμαρτωλοί , ἂν γνωρίσουν τόν ἑαυτό τους , ἔχουν φυσιολογικά καί πολύ ὕλικό γιά ταπείνωση . Ἡ κάθε πτώση εἶναι φυσικά πτώση , ἀλλά εἶναι καί ὕλικό γιά ταπείνωση καί προσευχή. Οἱ ἁμαρτίες ἂν ἀξιοποιηθοῦν γιά ταπείνωση εἶναι σάν τήν κοπριά πού ρίχνουμε στά φυτά. Ἐνας δηλαδή πού ἔχει κάνει μεγάλες ἁμαρτίες , ἂν αἰσθανθεῖ πόσο ἔφταιξε καί πεῖ: "δέν πρέπει νά σηκώνω κεφάλι , νά βλέπω ἄνθρωπο", ἐπειδὴ ταπεινώνεται πολύ, δέχεται πολλή χάρη , προχωρεῖ σταθερά καί μπορεῖ νά φθάσει σέ μεγάλα μέτρα.

Ὁ ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἄγιορείτης μᾶς διδάσκει ὅτι πρέπει νά ἀγαπάμε ὅλες τίς ἀφορμές , πού προξενοῦν τήν ἀπόκτηση τῶν ἀρετῶν καί περισσότερο ἐκεῖνες πού φέρνουν περισσότερη δυσκολία:

«Δέν πρέπει ἀγαπητέ κατ' οὐδένα τρόπο νά ἀποφεύγεις ἐκεῖνα , πού γίνονται ἀφορμές στό νά ἀποκτήσεις τίς ἀρετές. Ἀλλά μάλιστα πρέπει νά τά δέχσαι πάντοτε μετά χαρᾶς , ἀμέσως μὲν φανοῦν μπροστά σου, καί νά νομίζεις πῶς ἐντιμα καί ἀγαπητά ἐκεῖνα πού εἶναι στήν αἴσθησή σου τά πλέον ἀηδῆ καί ἀνόρεκτα. Κι' αὐτό θά τό κατορθώσεις μέ τήν βοήθεια τοῦ Θεοῦ ἂν τυπώσεις καλά στό νοῦ σου τούς ἀκόλουθους στοχασμούς:

1) Οἱ ἀφορμές εἶναι ὄργανα ἀνάλογα μάλιστα καί ἀναγκαῖα γιά νά ἀποκτήσεις τίς ἀρετές . Ὄταν τίς ζητᾶς ἀπό τόν Θεό, ἀκολούθως ζητᾶς ἀκόμη καί τά ὄργανα καί τίς ἀφορμές αὐτῶν· ἀλλιῶς ἡ προσευχή σου εἶναι ματαία καί γίνεται μόνο γιά νά πειράζεις τόν Θεό. Διότι ὁ Θεός δέν συνηθίζει νά δίνει ποτέ τήν ἀρετή τῆς ὑπομονῆς χωρίς τίς θλίψεις οἱ ὁποῖες εἶναι ἡ ἀφορμή καί τά ὄργανα τῆς ὑπομονῆς· οὔτε τήν ταπεινώση χωρίς τίς καταφρονήσεις καί ἀτιμίες. Γιά αὐτό πρέπει νά εἶναι σέ μᾶς τόσο περισσότερο ἀρεστά καί ἀγαπητά τά ὄργανα αὐτά καί οἱ ἀφορμές τῶν ἀρετῶν , ὅσο περισσότερο κοπιαστικά εἶναι. Δέν πρέπει μόνο νά γυμναζόμεστε στίς μεγάλες ἀφορμές καί στά ἀντίθετα πού θά μᾶς τύχουν ἀλλά ἀκόμη καί στίς μικρές· Δέν πρέπει μόνο νά ὑπομένουμε τούς δαρμούς , τίς ὕβρεις , πού θά μᾶς τύχουν· ἀλλά πρέπει νά ὑπομένουμε καί τό βαρῦ βλέμμα καί σχῆμα πού θά μᾶς κάνουν ὡς καί τόν ψυχρό λόγο πού θά μᾶς λαλήσουν.

2) Νά στοχασθεῖς ὅτι ὅλα ἐκεῖνα πού μᾶς συμβαίνουν , προέρχονται ἀπό τόν Θεό πρός ὠφέλειά μας.

Καί ἂν μερικά ἀπό αὐτά καθ' ὅτι εἶναι ἐλλείψεις δικές μας ἢ ἄλλων, δέν μπορεῖ κάποιος νά πεῖ ὅτι προέρχονται ἀπό τόν Θεό, ὁ ὁποῖος δέν θέλει τήν ἁμαρτία, ὅμως τοῦ Θεοῦ λέγονται ὅτι εἶναι, καθ' ὅτι αὐτός παραχώρησε νά γίνουν, ἐπειδή ἐνῶ μποροῦσε νά τά ἐμποδίσει δέν τά ἐμποδίζει, γι' αὐτό ὅλες οἱ θλίψεις καί τά θάσανα πού μᾶς ἔρχονται ἢ ἐξαιτίας δικῆς μας ἐλλείψεως ἢ ἐξαιτίας τῆς κακίας τῶν ἄλλων, λέγονται πῶς εἶναι ἀπό τόν Θεό καί τοῦ Θεοῦ. Διότι θέλει νά τά παθαίνουμε ἐμεῖς καί νά βασανίζόμεστε ἐξαιτίας ἐκεῖνου τοῦ καλοῦ τῆς ἀρετῆς, πού μποροῦμε νά κερδίσουμε ἀπό αὐτά καί ἐξαιτίας ἄλλων κρίσεων τοῦ Θεοῦ, πού εἶναι ἀκατάληπτες σέ μᾶς, δίκαιες ὅμως καί εὐλογες.

Ἔτσι ἀφοῦ εἴμαστε βέβαιοι πῶς ὁ Θεός θέλει νά ὑποφέρουμε θεληματικῶς κάθε λογῆς ἐνόηληση πού προέρχεται ἀπό ἄλλους ἢ ἀπό δικά μας ἄδικα ἔργα, τό νά λέμε, καθῶς λένε πολλοί μέ πρόφαση τήν ἀνυπομονησία τους, πῶς ὁ Θεός δέν θέλει, μάλιστα μισεῖ τά κακῶς γινόμενα, δέν εἶναι ἄλλο παρά τό νά σκεπάζουμε τά σφάλματά μας μέ μία ματαία πρόφαση καί νά ἀποστρεφόμεστε τόν σταυρό τῶν θλίψεων, τόν ὁποῖο δέν μποροῦμε νά ἀρνηθοῦμε πῶς εἶναι ἀρεστός στόν Θεό, ἀφοῦ αὐτός ὁ ἴδιος προστάζει νά τόν σηκώνουμε. Γι' αὐτό μὲν δει ὁ Θεός σέ μᾶς πῶς ἔχουμε ἀληθῶς ζωντανή καί θερμή ἐπιθυμία καί ἐπικαλούμαστε καθῶς πρέπει γιά μία τέτοια ἐνδοξή ἀπόκτηση τοῦ καλοῦ, αὐτός μᾶς ἐτοιμάζει τό ποτήρι τῶν σφοδροτέρων καί δυνατοτέρων πειρασμῶν καί τίς πλέον σκληρότερες ἀφορμές, γιά νά τίς δεχθοῦμε σέ καιρό ἀρμόδιο. Ἔτσι, γνωρίζοντας τήν ἀγάπη Του πρός ἐμᾶς ἀλλά καί τό δικό μας συμφέρον, πρέπει μέ κλειστά τά μάτια νά τό δεχόμεστε μετά χαρᾶς καί νά τό πίνουμε ὅλο ὡς τό βάθος προθύμως

καί ἀσφαλῶς ἐπειδὴ εἶναι ἰατρικὸ δοσμένο ἀπὸ χέρι πού δέν μπορεῖ νά σφάλλει καί ἀπὸ βότανα συντιθεμένο τοιοῦτοτρόπως , ὥστε νά εἶναι τόσο ὠφελιμότερο στήν ψυχὴ ὅσο εἶναι πικρότερο .

Δέν πρέπει νά ἐπιθυμοῦμε πολὺ νά ἐλευθερωθοῦμε ἀπὸ τὰ βάσανα πού πάσχουμε μὲ ὑπομονή. (*Ἀναφορικά μὲ τοὺς ἐξωτερικοὺς ἢ ἀκουσίους πειρασμοὺς*).

Ὅταν βρίσκεσαι σέ κάποιο βάσανο καί τό ὑποφέρεις εὐχάριστα , πρόσεχε καλῶς νά μή νικηθεῖς ποτέ ἀπὸ τόν διάβολο ἢ ἀπὸ τήν ἀγάπη τοῦ ἑαυτοῦ σου καί νά ἐπιθυμήσεις νά ἐλευθερωθεῖς ἀπὸ αὐτό. Διότι ἀπὸ αὐτό θά σοῦ ἔρθουν δύο μεγάλες ζημιές : ἡ μία εἶναι ὅτι ἂν αὐτὴ ἡ ἐπιθυμία δέν ἤθελε νά σοῦ στερήσει, τότε πού ἐπικρατοῦσε, τήν ἀρετὴ τῆς ὑπομονῆς, ὅμως λίγο-λίγο σέ φέρνει σέ κατάσταση ἀνυπομονησίας· ἄλλη εἶναι ὅτι ἡ ὑπομονή σου θέλει γίνεῖ ἐλλιπὴς μὲ τό νά στερηθεῖ τίς παρά τοῦ Θεοῦ ἀμοιβές καί τοὺς μισθοὺς, τοὺς ὁποίους δίνει ὁ Θεὸς μόνο σέ ἐκεῖνο τό διάστημα τοῦ καιροῦ πού πάσχεις. Γι' αὐτό σέ ὅλα τὰ πράγματα πρέπει νά κρατᾶς τίς ἐπιθυμίες σου μακριὰ ἀπὸ κάθε ἄλλο θέλημα καί σκοπὸ, νά τίς ἀντικρύξεις καθαρά καί ἀπλά σέ σχέση μὲ τόν ἀληθινὸ σκοπὸ τους ὁ ὁποῖος εἶναι τό θέλημα τοῦ Θεοῦ. Διότι μὲ αὐτόν τόν τρόπο καί αὐτές οἱ ἐπιθυμίες εἶναι δίκαιες καί ὀρθές ἀλλὰ καί ἐσύ σέ κάθε ἀντίθετό σου συμβάν θά στέκεσαι ἡσυχος καί ἀναπαυμένος. Διότι μὴν μπορώντας νά συμβεῖ κανένα πρᾶγμα χωρὶς τό θέλημα τοῦ Θεοῦ καί ἐσύ μὴν θέλοντας ἄλλο τί παρά μόνο τό θέλημα τοῦ Θεοῦ, φανερό εἶναι ὅτι θά καταστήσεις στό νά θέλεις συγχρόνως καί νά ἔχεις ὅλο ἐκεῖνο πού ἐπιθυμεῖς καί πού συμβαίνει σέ κάθε καιρό. Αὐτό ὅμως πού λέμε πῶς θέλει ὁ Θεός, δέν ἐννοεῖται γιὰ τίς ἁμαρτίες τίς δικές σου ἢ ἄλλων, ἐπειδὴ ὁ Θεός, δέν τίς θέλει ἀλλὰ ἐννοεῖται γιὰ κάθε παιδεία καί τιμωρία πού προέρχεται ἀπὸ τίς ἁμαρτίες μας ἢ ἀπὸ κάτι ἄλλο· αὐτὴ ἡ παιδεία καί θλίψη μὲ τό νά ὀνομάζεται σταυρός , εἶναι τόσο εὐάρεστη στόν Θεό , ὥστε μὲ αὐτὴν εὐεργετεῖ μερικές φορές καί αὐτοὺς τοὺς πλέον οἰκείους καί ἀγαπημένους του φίλους».

Ὁ Ἀββᾶς Δωρόθεος διδάσκει ἐπιπλέον ὅτι πρέπει ἀτάραχα καί μὲ εὐχαρίστηση νά ὑποφέρουμε τοὺς πειρασμοὺς (*ἀναφερόμενος στοὺς ἐξωτερικοὺς πειρασμοὺς*)· λέει ἀποσπασματικά τὰ ἑξῆς :

«Ἄν ἔχει κάποιος ἕναν φίλο καί ἔχει τήν πεποίθηση ὅτι αὐτός τόν ἀγαπᾶ, ἀκόμα κι ἂν πάθει ἀπ' αὐτόν κάτι δυσάρεστο, γνωρίζει ὅτι ἐκεῖνος ἀγαπώντας τον τό ἔκανε καί ποτέ δέν πιστεύει ὅτι ὁ φίλος του θέλει νά τόν βλάψει· πόσο μάλλον πρέπει ἐμεῖς νά νιώθουμε ἔτσι γιὰ τό Θεό ὁ ὁποῖος μάλιστα μᾶς ἔπλασε καί ἀπὸ τήν ἀνυπαρξία μᾶς ἔφερε στήν ὕπαρξη καί γιὰ μᾶς ἔγινε ἄνθρωπος καί γιὰ χάρη μας πέθανε, ὅτι δηλαδή ὅλα ὅσα κάνει γίνονται ἀπὸ ἀγαθότητα γιὰ μᾶς κι ἀπὸ ἀγάπη; Καί γιὰ τόν μὲν φίλο εἶναι δυνατό νά συλλογιστεῖ κανεὶς ὅτι : "αὐτό τό κάνει ἀγαπώντας με κι ἐπειδὴ μὲ λυπᾶται, ἀλλὰ ὅμως δέν ἔχει καί τόση πολλὴ σύνεση ὥστε νά τακτοποιήσει σωστά τὰ ὅσα μὲ ἀφοροῦν καί γι αὐτό ὅπως εἶναι φυσικό, χωρὶς νά τό θέλει μὲ βλάβη". Ὅμως γιὰ τό Θεό δέν μποροῦμε αὐτό νά τό ποῦμε. Διότι Αὐτός εἶναι ἡ πηγὴ τῆς σοφίας καί γνωρίζει ὅλα ὅσα μᾶς συμφέρουν καί μὲ αὐτό τό σκοπὸ ρυθμίζει τὰ θέματά μας, ἀκόμη καί τὰ πιὸ ασήμαντα. Εἶναι ὅμως πάλι δυνατόν νά πεῖ κανεὶς γιὰ τό φίλο ὅτι : "μὲ ἀγαπᾶ καί μὲ συμπονεῖ καί εἶναι συνετός στό νά τακτοποιεῖ τὰ θέματά μου, ὅμως δέν ἔχει καί τὴ δύναμη νά μὲ βοηθήσει σ' αὐτὰ πού νομίζει ὅτι θά με ὠφελήσουν". Οὔτε αὐτό ὅμως δέν μποροῦμε νά τό ποῦμε γιὰ τό Θεό. Διότι τὰ πάντα Τοῦ εἶναι δυνατὰ καί τίποτα δέν εἶναι ἀκατόρθωτο μπροστὰ Του.

Ὡστε λοιπὸν γνωρίζουμε γιὰ τό Θεό ὅτι καί ἀγαπᾶ καί συμπονεῖ τό πλάσμα Του καί ὅτι Αὐτός εἶναι ἡ πηγὴ τῆς σοφίας καί ξέρει καλὰ πῶς νά ρυθμίζει ὅσα μᾶς ἀφοροῦν καί ὅτι τίποτε δέν εἶναι ἀδύνατο γι' Αὐτόν, ἀλλὰ τὰ πάντα ὑπακοῦν στό θέλημά Του καί ὀφείλουμε νά

γνωρίζουμε καλά ότι όλα όσα κάνει, για τό συμφέρον μας τά κάνει και νά τά δεχόμαστε μέ ευχαριστία, ὅπως προείπαμε, σά νά προέρχονται ἀπό εὐεργέτη και ἀγαθό Δεσπότη, ἀκόμα κι ἂν εἶναι δυσάρεστα· διότι τά πάντα γίνονται μέ δίκαιη κρίση και δέν παραβλέπει ὁ Θεός πού εἶναι τόσο ἐλεήμων οὔτε τήν μικρότερη θλίψη μας

Πολλές φορές ὅμως ἀμφιβάλλει κανείς και λέει στόν ἑαυτό του: "Ἄν κάποιος μέσα στίς δοκιμασίες ἀμαρτάνει ἀπό τή θλίψη του, πῶς εἶναι δυνατόν νά πιστεῦει ὅτι αὐτές εἶναι για τό συμφέρον του;" "Ὅμως δέν θά ἀμαρτάνουμε στίς συμφορές, ἂν δέν ἀρνούμαστε νά σηκώσουμε τούς κόπους κι ἂν δέν θέλαμε νά ἀντέξουμε μικρή θλίψη ἤ νά πάθουμε κάτι ἀπρόοπτο, ἐπειδή δέν χωράει στή σκέψη τοῦ Θεοῦ νά μᾶς φορτώσει κάτι πάνω ἀπό τίς δυνάμεις μας, ὅπως εἶπε ὁ Ἀπόστολος: "Πιστός ὁ Θεός, ὅς οὐκ ἐάσει ὑμᾶς πειρασθῆναι ὑπέρ ὅ δύνασθε". Ἀλλά ἐμεῖς εἴμαστε αὐτοί πού δέν ἔχουμε ὑπομονή, οὔτε θέλουμε νά κοπιᾶσουμε λίγο, οὔτε ἀνεχόμαστε νά δεχθοῦμε ποτέ κάτι μέ ταπεινώση και γι'αὐτό συντριβόμαστε και ὅσο προσπαθοῦμε νά ξεφύγουμε ἀπό τούς πειρασμούς, τόσο τούς φορτωνόμαστε και χάνουμε ἄσκοπα τόν καιρό μας και οὔτε μπορούμε νά λυτρωθοῦμε ἀπό αὐτούς

Ἵπάρχουν κάποιοι πού κολυμποῦν για διαφόρους λόγους στή θάλασσα και ἂν ξέρουν τήν τέχνη τῆς κολύμβησης, ὅταν ἔρχεται τό κύμα ἐναντίον τους, σκύβουν κάτω ἀπό αὐτό και μένουν ἤρεμοι μέχρι νά περάσει και μ'αὐτόν τόν τρόπο συνεχίζουν νά κολυμποῦν χωρίς νά πάθουν κάτι. Ἄν ὅμως θελήσουν νά ἀντισταθοῦν στό κύμα, τότε αὐτό τούς σπρώχνει ἔξω και τούς πετάει μακριά. Ὅταν δέ ξεκινήσουν νά κολυμποῦν ξανά, ἔρχεται ἄλλο κύμα πάνω τους· ἂν ἐναντιωθοῦν πάλι, ξανά τούς σπρώχνει και τους ρίχνει ἔξω και τό μόνο πού κατορθώνουν εἶναι νά συντριβοῦν χωρίς νά ἔχουν διανύσει καμμία ἀπόσταση. Ἄν ὅμως ὅπως εἶπα, σκύψουν κάτω ἀπό τό κύμα και ταπεινωθοῦν, αὐτό παρέρχεται χωρίς νά τούς βλάψει σέ τίποτα και ἐξακολουθοῦν νά κολυμποῦν ὅσο θέλουν και νά κάνουν τή δουλειά τους. Τό ἴδιο συμβαίνει και μέ τούς πειρασμούς, ἂν κάποιος ἀντέξει τόν πειρασμό μέ ὑπομονή και ταπεινώση, τόν ξεπερνάει χωρίς συνέπειες· ἂν ὅμως παραμεῖνει μέ θλίψη και ταραχή και θεωρώντας σάν αἴτιο τοῦ πειρασμοῦ κάθε ἄλλον ἄνθρωπο, τότε κολάζει τόν ἑαυτό του και βαρύνεται τόν πειρασμό και δέν ὠφελεῖται ἀπό αὐτόν ἀλλά βλάπτεται.

Γιατί πολύ ὠφελοῦν οἱ πειρασμοί αὐτόν πού τούς ὑπομένει ἀτάραχα».